

Kemiska olyckor i arbetslivet - Systematisk analys av Giftinformationscentralens arbetsmiljörelaterade data

Linda Schenk

Arbetsmiljötoxikologi

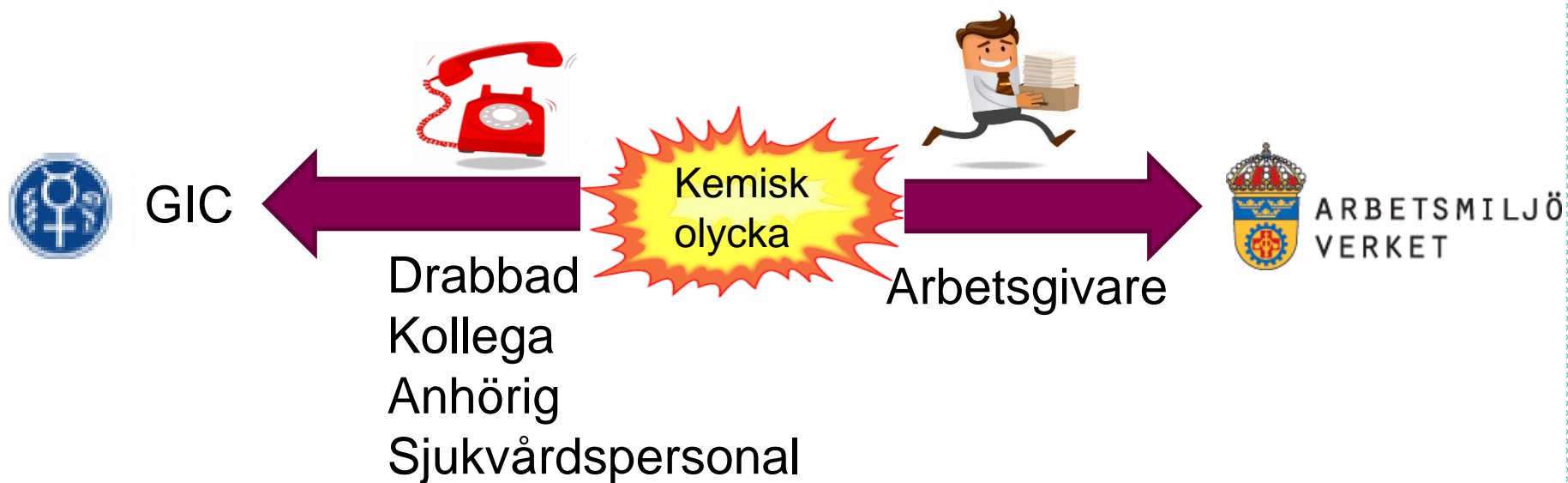
Institutet för Miljömedicin

Karolinska Institutet, Stockholm

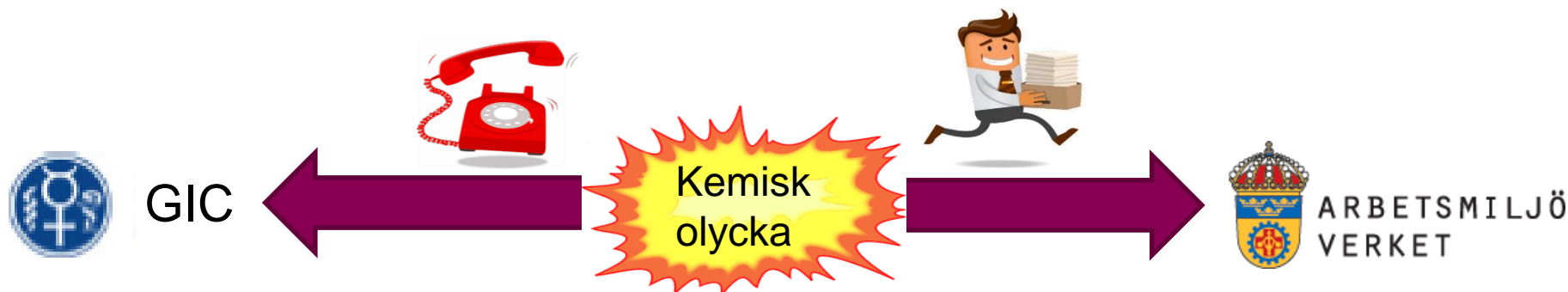
linda.schenk@ki.se

Olyckor kan förebyggas!

Information om kemiska olyckor på en arbetsplats

Information om kemiska olyckor på en arbetsplats

Fokus: akuta hälsorisker och behandling

Graderar liten-, viss-, klar risk.

Registrerar tex: yrkesfall/privat; typ av produkt, exponeringsväg.

Senaste översikt yrkesfall: 1988

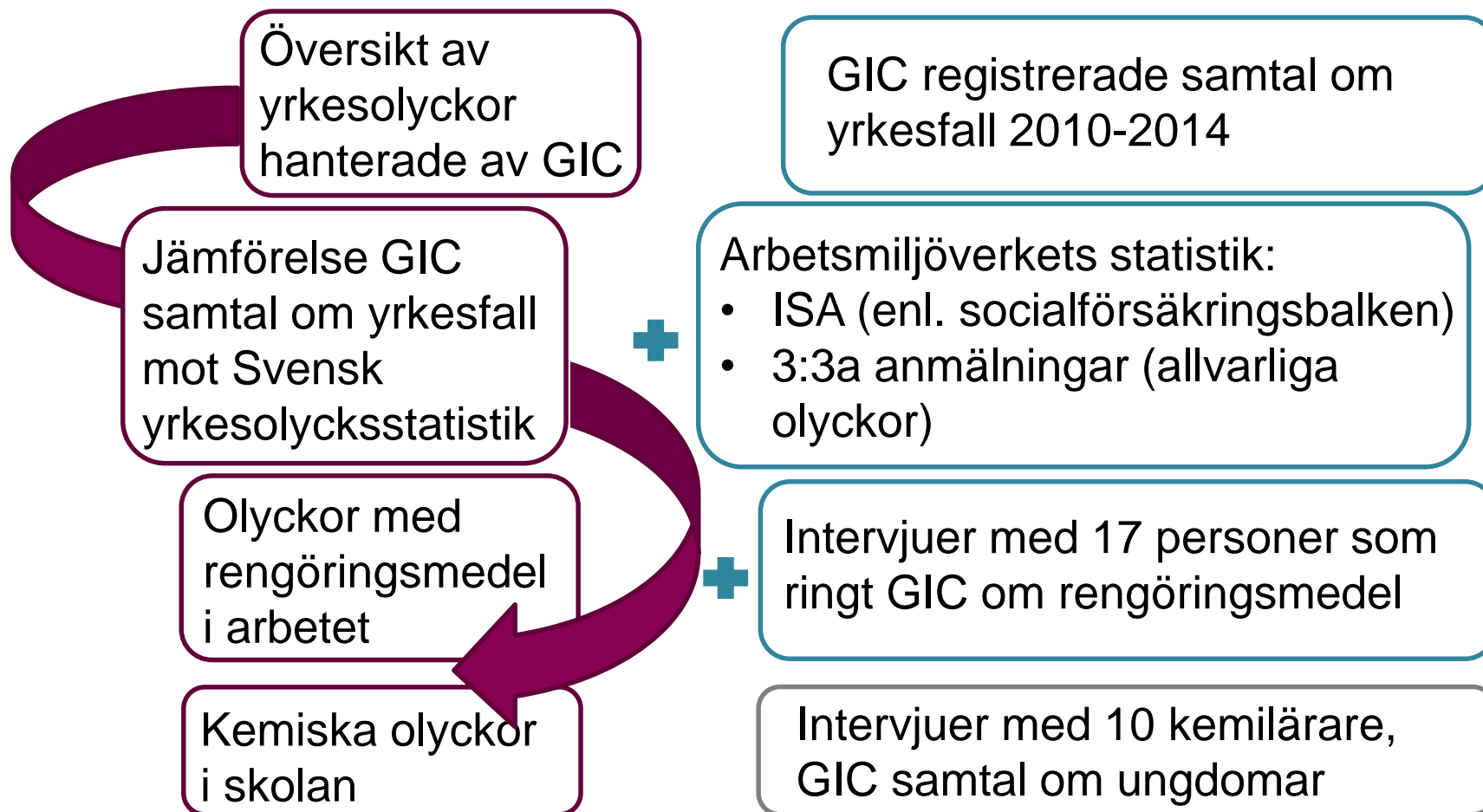
Fokus: olycksförloppet

Olyckor med ≥ 1 dags frånvaro

Informationssystem om Arbetsolyckor: ISA (Socialförsäkringsbalken)

Allvarliga olyckor/tillbud kräver även en 3:3a anmälan

Projektöversikt & Datainsamling

Vem ringer GIC och vad får de för råd?

8240 yrkesrelaterade fall
2010-2014

Sjukvården
31%

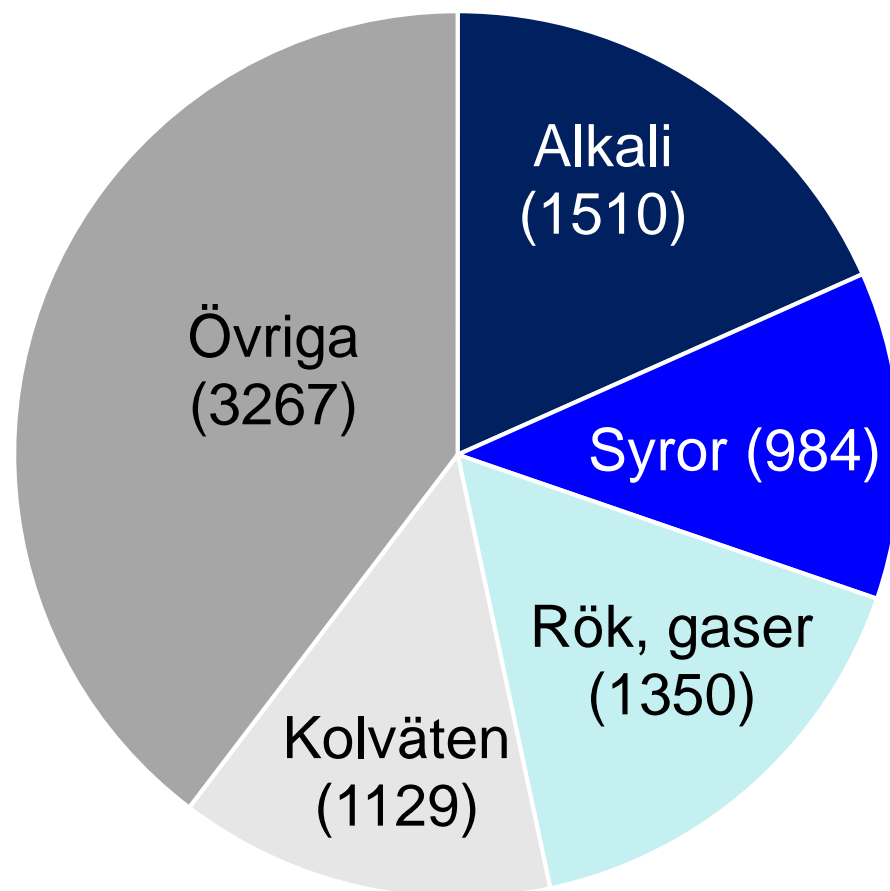
Allmänheten
69%

Sök sjukvård
46% (32% av samtliga)

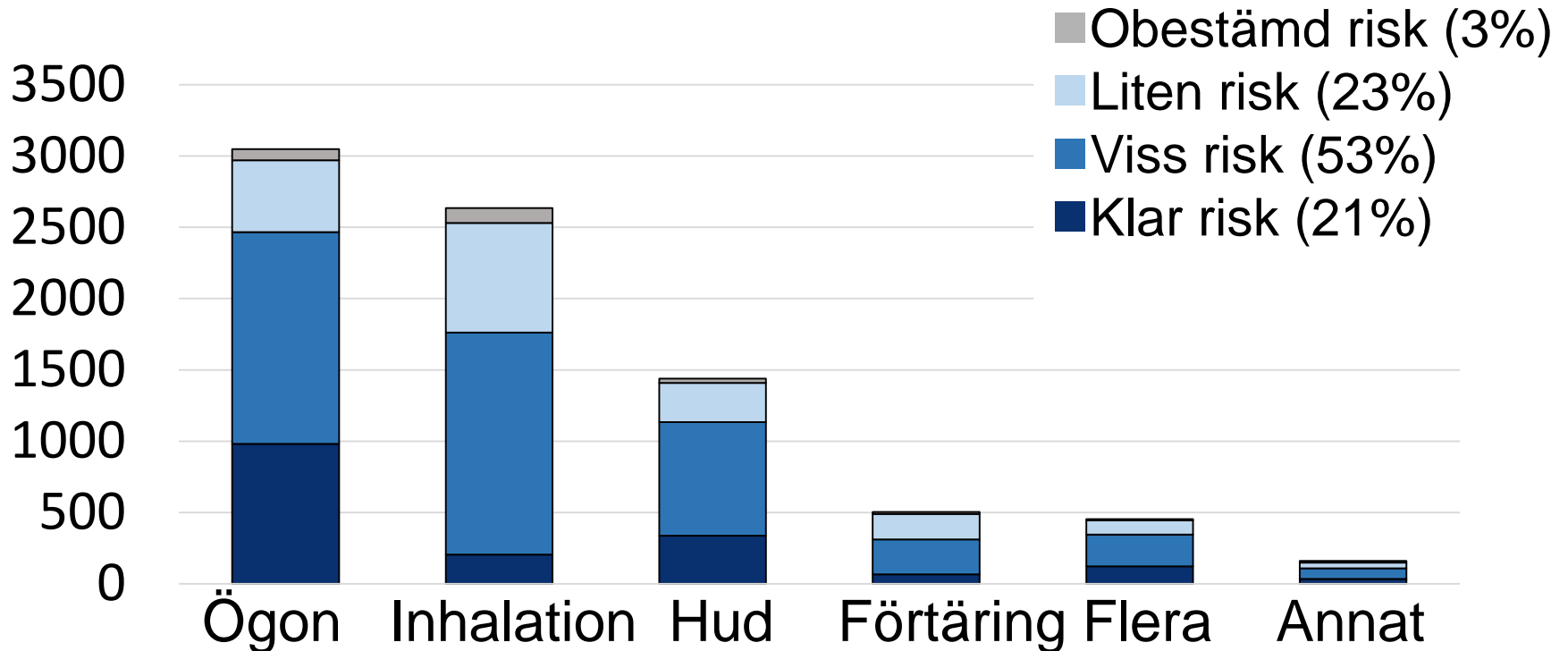
Hantera på plats
54% (37% av samtliga)

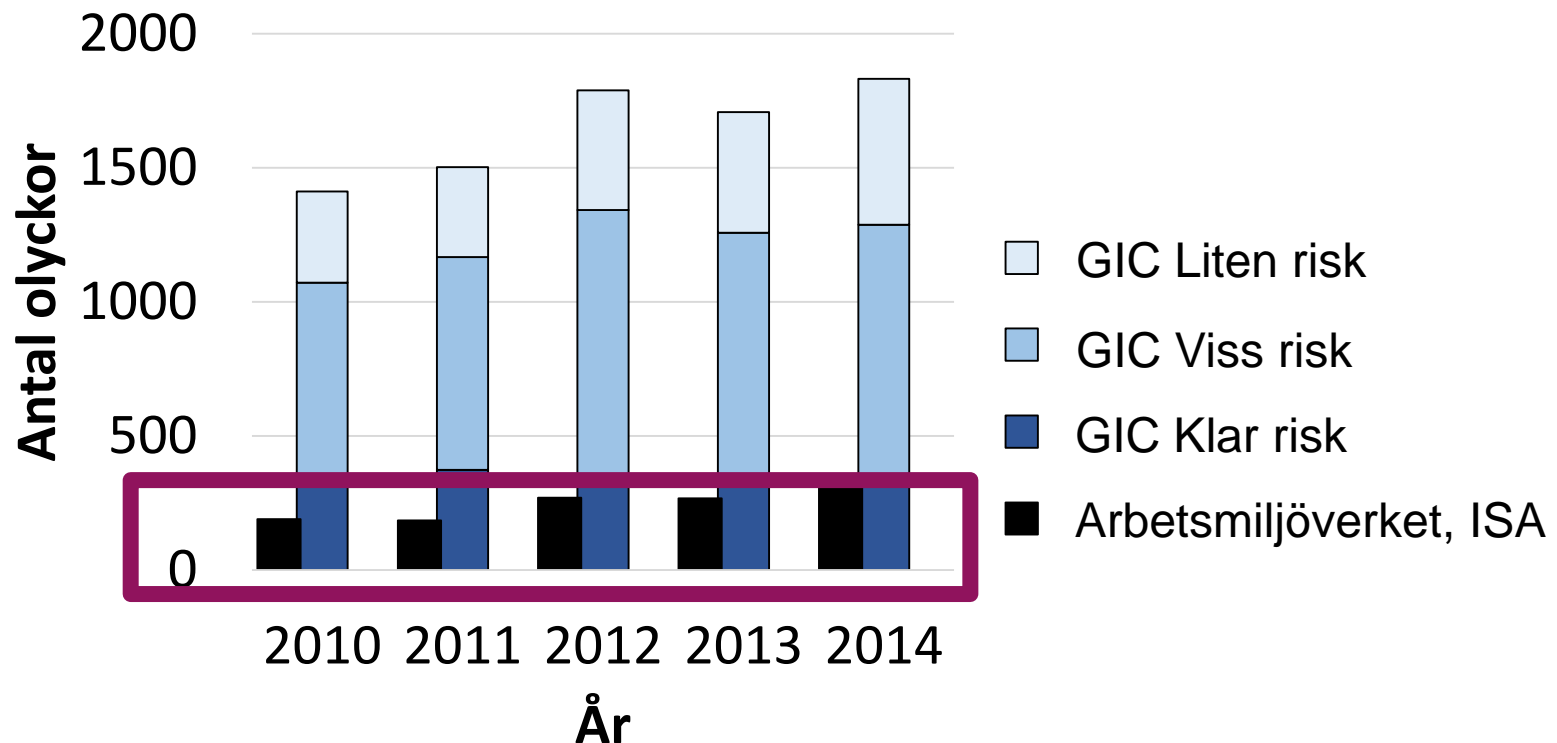
Vad får GIC samtal om?

Vad får GIC samtal om?

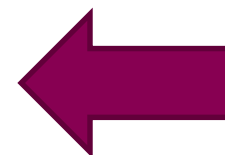
AV vs GIC: Hur ofta rapporteras olyckor?

Överlapp: 50% av GIC "klar risk" fall har loggats på ett datum som överlappar med en ISA olycka

AV vs GIC: Vilka produkter rapporteras?

Produktgrupp	GIC Klar risk	ISA
Bulkkemikalier	28.6%	22.0%
Rengöringsmedel	34.4%	10.3%
Bygg/Riv	4.6%	2.3%
Batterier	3.1%	2.2%
Brandrök	0.4%	1.1%
Desinfektionsmedel	3.1%	0.6%
Labkemikalier	2.1%	0.3%
Okänt/Ospec.	0%	48.3%

Arbetsmiljöverket (ISA)

Avvikelse	I flytande form - läckage, sipprande, avrinning, nedstänkning
Kontakt	Träffad av föremål
Yttre faktor	Slang
Frånvaro	1 to 3 days
Skadans art	Bränn-, frät- och köldskador
Kroppsdel	Öga
Exponerad	Personnr, org. nr

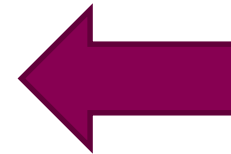
Giftinformationscentralen

Arbetsmiljöverket (ISA)

		Avvikelse	I flytande form - läckage, sipprande, avrinning, nedstänkning
Fritextfält	Slangen brast, produktens namn, spolning påbörjad. Risk för frätskador.	Kontakt	Träffad av föremål
		Yttre faktor	Slang
Risk	Klar risk	Frånvaro	1 to 3 days
Råd	Sök vård		
Förgiftningsmedel	Grovrengöring, alkali, NaOH	Skadans art	Bränn-, frät- och köldskador
Exponeringsväg	Öga	Kroppsdel	Öga
Exponerad	Kön, ålderskategori	Exponerad	Personnr, org. nr

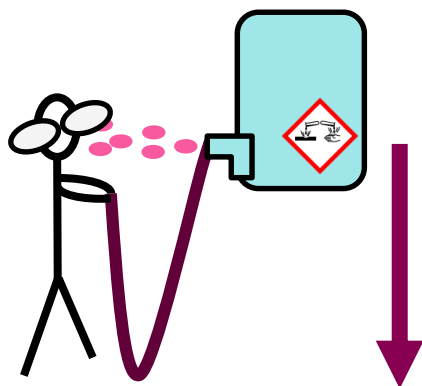
Vilken sorts produkter är inblandade?

Produktgrupp	GIC Klar risk	ISA
Bulkkemikalier	28.6%	22.0%
Rengöringsmedel	34.4%	10.3%
Bygg/Riv	4.6%	2.3%
Batterier	3.1%	2.2%
Brandrök	0.4%	1.1%
Desinfektionsmedel	3.1%	0.6%
Labkemikalier	2.1%	0.3%
Okänt/Ospec.	0%	48.3%

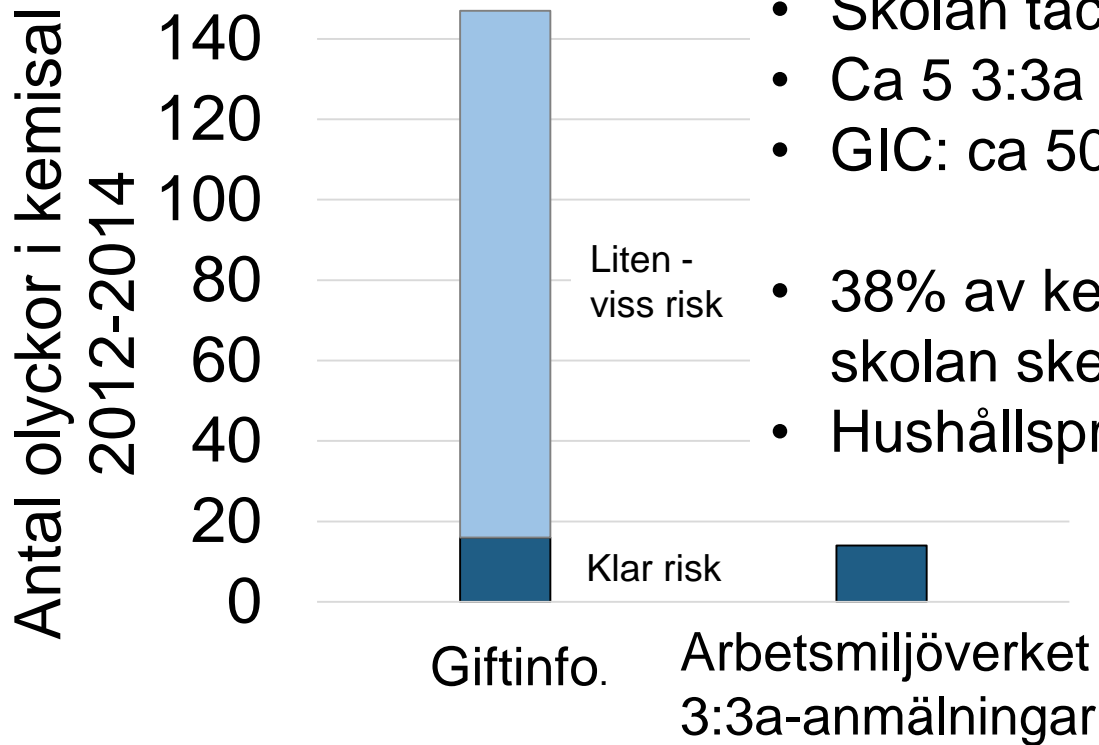
Olyckor med rengöringsmedel

- Större andel "klar risk" fall (33%) än i medel (21%)
- Stort fokus på "otur" - snarare än hur vi kan förebygga

- Ofta används inte skyddsutrustning, t.ex. skyddsglasögon.
- Kunskapen om säkerhetsdatablad är låg och information kommer främst från förpackningen.

Olyckor i kemisalen

- AV inspektioner 2005: förebyggande arbete brister!
- Skolan täcks inte av ISA
- Ca 5 3:3a anmälningar/år
- GIC: ca 50 fall /år
- 38% av kemiska olyckor i skolan sker under laborationer
- Hushållsprodukter inte ofarliga

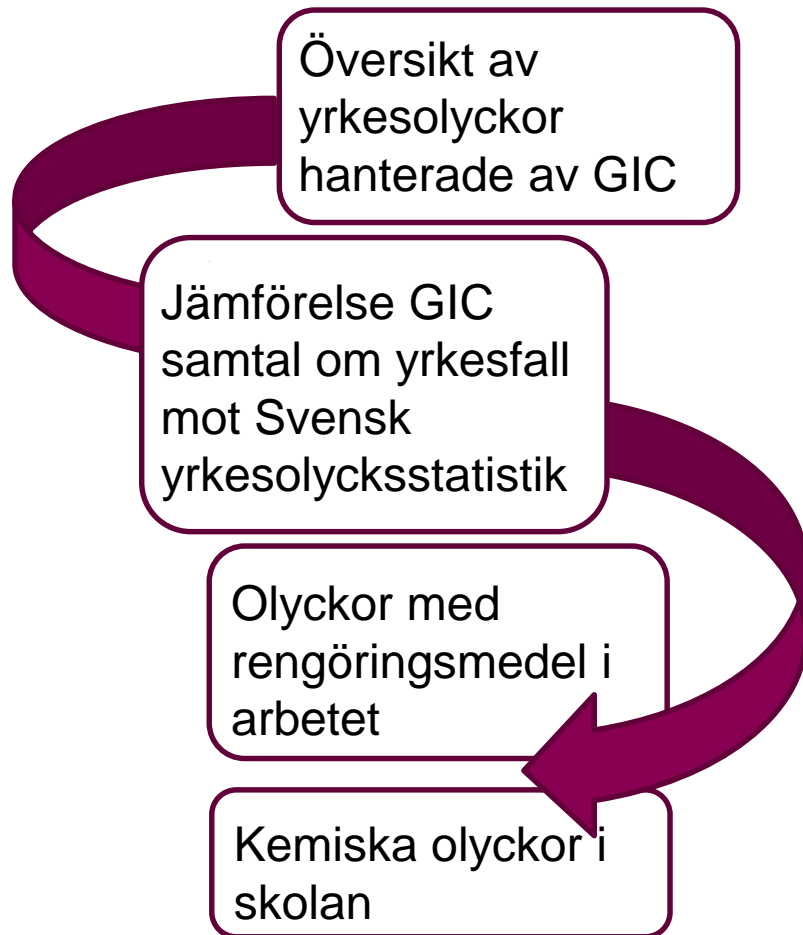
Slutsatser

- GIC register täcker in många fler olyckor än ISA.
 - Stor skillnad i allvarlighetsgrad → möjlighet att lära sig från tillbud/mindre olyckor.
 - Betydliga skillnader vilka sorters produkter som är inblandade.
- Olika fokus på vad som registreras → olika informationsvärde ur ett preventionsperspektiv.
 - GIC bättre på produkt/kemisk fara, ISA på info om vem och var.

Potential för förbättring:

- Kan vi ge mer stöd till arbetsgivare som rapporterar kemiska olyckor till ISA & 3:3a?
- Vore värdefullt om GIC kunde registrera fler detaljer om tex ålder och yrke.

Mer detaljer:

Schenk et al. 2018
Safety Science 104: 269-275

Schenk & Öberg 2018 *Annals of Work Exposure and Health* 62(5): 517–529

Schenk et al. in press. *International Journal of Occupational Safety and Ergonomics*

Schenk et al. 2018
Journal of Chemistry Education 95(7):1132–1139.

Tack!

Kjell Blom, Arbetsmiljöverket

GIC personal som rekryterade till intervjustudien

Intervjupersonerna som delade med sig av sina
olyckor med rengöringsmedel

Kontakt:
linda.schenk@ki.se